

Per què Podem i Pablo Iglesias són una bona notícia pel sobiranisme

Roger Palà

El [mítting de Pablo Iglesias a Barcelona](#) ha generat urticària en alguns sectors de l'independentisme, que semblen haver arribat a la conclusió que Podem és l'enemic públic número 1. Què ho fa? Probablement, que aquesta formació pretén disputar el monopoli de la il·lusió i la regeneració política, que fins fa relativament poc era gestionat en exclusiva pel sobiranisme. **Podem és percebut com una amenaça que pot debilitar l'independentisme.** Tanmateix, això no se soluciona atacant Podem, sinó reflexionant sobre què no fa bé el sobiranisme (i si fa bé Podem) per aconseguir generar aquesta il·lusió. El sobiranisme ha de tenir les seves pròpies raons: no pot esperar guanyar sempre per absència d'alternativa.

Així doncs... Què fer? **És obvi que Podem no desapareixerà del mapa encara que els indepes tanquin els ulls, premin els punys i ho desitgin molt fort.** [Insultar-los al twitter tampoc sembla una estratègia efectiva](#) si ens hem de refiar del resultat que li ha donat al PP i al PSOE. Quan s'arriba a aquesta mena de carrerons sense sortida, el millor sol ser canviar de punt de vista. **I si Podem i Pablo Iglesias no són l'anticrist, sinó una bona notícia per a l'independentisme?**

Recapitem. A priori hi ha dues vies per assolir la independència: una d'elles és la unilateral, que implica desobediència institucional, declaració d'independència i conflicte obert amb l'Estat. És la via que defensarien la CUP i, en part, ERC. Arran del procés participatiu del 9-N, ja vam poder constatar que CiU no sembla especialment entusiasmada per aplicar-la. Hi ha, però, una altra via: **aconseguir acordar amb l'Estat espanyol un referèndum legal.** Aquesta segona via "a l'escocesa" era fins fa poc una quimera en el context català. **L'aparició de Podem, però, canvia les coses.** Com a mínim, obre una escletxa que cal tenir en compte. No hi ha cap certesa que sigui una via efectiva (tampoc hi ha certes amb la via unilateral). Però cal no ignorar-la.

Procés constituent o processos constituents?

És obvi que un govern del PP o del PSOE (o dels dos junts) mai autoritzarà un referèndum sobre la independència. **Tampoc Podem en tindrà moltes ganes.** Ho ha dit per activa i per passiva Pablo Iglesias: ["No vull que Catalunya se'n vagi"](#). Falta saber què dirà el seu programa electoral, però és poc probable que inclogui la celebració del referèndum. Però no es pot obviar que Podem és la formació espanyola amb possibilitats reals de governar més oberta en aquesta qüestió. Això no hauria de ser una mala notícia. Al contrari. **Dependrà, doncs, de la força de l'independentisme que Podem es vegi en la disjuntiva de cedir o no en aquesta matèria.** Podem vol un "procés constituent" en singular, però l'aritmètica parlamentària el pot posar en una disjuntiva: **o hi ha "processos constituents" -en plural- o acabarà guanyant la casta.** Veiem-ho.

Novembre de 2015. Passa el més inesperat: el PSOE i el PP s'ensorren i Podem guanya unes eleccions a l'Estat. Fins fa poc aquesta possibilitat era remota, però les darreres enquestes comencen a apuntar que no és cap disbarat plantejar-ho. Si això passa, difícilment Podem guanyarà amb majoria absoluta. Per tant, si vol governar, s'haurà d'obrir a acords. **Qui hi hauria disponible per pactar amb Podem?** Evidentment es pot descartar el PP. I també el PSOE: Pablo Iglesias ha basat el seu creixement en el discurs contra el bipartidisme. A diferència del que ha passat històricament amb els grans partits espanyols, tampoc serà possible que Podem pacti amb CiU, que són casta catalana, i, per extensió, tampoc amb el PNB. Qui queda disponible, doncs?

Efectivament: **l'esquerra espanyola de tota la vida (IU), els partits perifèrics d'esquerres i independentistes (bàsicament, ERC i Amaiur) i el que quedi de Ciutadans/UPyD (en franca reculada).**

Un escenari possible: Podem + ERC

És aquí on l'independentisme haurà de jugar bé les seves cartes. Una victòria de Podem a Espanya i un gran resultat de l'independentisme d'esquerres a Catalunya poden donar lloc a un escenari inesperat amb un gran potencial. S'imaginem un president espanyol sent investit amb els vots d'ERC i IU-ICV? No seria la primera vegada: només cal recordar Zapatero l'any 2004. El context d'ara, però, és molt diferent. **Els republicans haurien de tenir clar que els seus vots només tindrien sentit si Podem es compromet a convocar una consulta legal en un termini de temps raonable.** Si Podem no compra, Iglesias haurà de buscar altres aliats. Com que és molt difícil que en trobi -la cosa podria anar de molt pocs diputats- probablement tindrem gran coalició PP-PSOE, el que abocaria Catalunya de nou a la via unilateral.

I cal no obviar un altre escenari: **els diputats de Podem a Catalunya també poden ser decisius per decantar majories de govern a la Generalitat.** Podem i ERC, en realitat, tenen molt camí per recórrer junts. Es podria dir que **Junqueras i Iglesias** ho saben, i per això guarden bastant les formes. A l'hora d'atacar sobiranistes, ahir **Pablo Iglesias** va decidir disparar contra CiU... i la CUP, en referència a l'abraçada de **David Fernández** amb **Artur Mas**. Cap comentari explícit sobre els republicans, a qui podria haver acusat de vendre's a la dreta i haver avalat les retallades a canvi de la bandera, com solen fer dia sí, dia també abrandats federalistes d'esquerres que ahir aplaudien a rabiari el discurs de Podem. El diputat d'ERC **Joan Tardà**, per cert, era un dels pocs polítics presents a l'acte. El dia anterior, **Junqueras** deia que amb Podem [es podrien entendre](#) amb la lluita contra la corrupció. **També cal tenir en compte que l'evolució cap a la "moderació" del programa de Podem és un factor que els apropa -més que no els allunya- dels republicans.**

Dues conclusions immediates

Tot plegat ens porta a dues conclusions immediates en l'escenari català: **en primer lloc, que ERC cada cop ho té més difícil per prendre en consideració la proposta de llista única de CiU.** La irrupció de Podem és l'estocada definitiva. L'enquesta del GESOP del passat novembre afirmava que, amb llista única, un 9,1% dels votants d'ERC passarien a Podem. L'ambient de les últimes setmanes no fa sinó confirmar aquesta perspectiva: els no convençuts i els indecisos veuen Podem una alternativa il·lusiónant. Pactar una llista amb CiU suposa deixar en mans de Podem la bandera de la lluita contra la corrupció. **Atacar Podem de forma visceral, acusant-los de lerrouxistes i espanyolistes, no sembla una bona estratègia per apropar-se als no convençuts.**

En segon lloc, des de l'òptica sobiranista no s'entén que CiU no convoqui eleccions ja. **Que a partir de novembre de 2015 s'obri la possibilitat d'una consulta acordada no vol dir que el sobiranisme hagi d'estar 9 mesos esperant a veure què passa.** És millor arribar a aquest nou escenari amb un Parlament que ja hagi fet més passos cap a la independència. El fenomen de Podem no para de créixer setmana a setmana, i no sembla que decaigui en els pròxims mesos. De fet, tot indica que anirà a més. Per tant, si Podem és percebut com una amenaça potencial, **no té gaire sentit posposar un avançament electoral d'unes hipotètiques eleccions plebiscitàries esperant que el partit de Pablo Iglesias es desinfla.** Més val fer-ho ara, quan Podem no té una estructura molt sòlida ni formada a Catalunya. Esperar a després de les generals, quan Podem pot ser segona o fins i tot primera força, no augura res de bo. Allò del "tenim presa" caldria aplicar-ho ara.

